

Aan de raadsleden

Datum 12 mei 2020

Geachte leden van de raad,

Vanuit de gunstiger cijfers over de druk op de gezondheidszorg en specifiek de IC-capaciteit zijn we op weg naar een nieuwe fase in de coronacrisis. De afgelopen periode hebben we in onze stad een groot draagvlak kunnen zien voor de maatregelen om het virus te bedwingen. Er waren daarom in onze gemeente weinig incidenten die om handhavingsmaatregelen en beboeting vroegen. Zichtbaar was juist een grote saamhorigheid, het omkijken naar elkaar van inwoners en ondernemers, met als resultaat een groot aantal hartverwarmende initiatieven en nieuwe samenwerkingen.

Met deze brief informeer ik u graag over de recente ontwikkelingen en de maatregelen en besluiten die rondom de coronacrisis zijn genomen. Het kan zijn dat sommige delen van deze brief u al bekend zijn. Op 21 april bent u in een informele setting mondeling door het college geïnformeerd. Daarnaast bent u in raadsbrieven van 15 april (Uitvoering Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers), 29 april (Belastingmaatregelen in verband met de coronacrisis) en 8 mei (Ondersteuningsmaatregelen tijdens de coronacrisis) op specifieke onderdelen nader schriftelijk bent geïnformeerd door het college van b&w.

Actuele gezondheidsbeeld

Voor het actuele gezondheidsbeeld baseer ik mij op de bestuurlijke informatiedocumenten die de Veiligheidsregio Twente (VRT) beschikbaar stelt aan de burgemeesters. Per 6 mei waren er 244 Twentenaren als gevolg van COVID-19 opgenomen in ziekenhuizen. Tot en met 6 mei waren er in Twente 111 coronapatiënten overleden. 9 van de geregistreerde corona-overledenen volgens het RIVM zijn afkomstig uit de gemeente Almelo.

De bedbezetting van coronapatiënten in de Twentse ziekenhuizen vertoont een gestaag dalend beeld en daarbij ook bedbezetting op de IC. Er wordt echter gewaarschuwd dat daarmee niet de druk in de ziekenhuizen terug is naar een regulier niveau. De druk blijft hoog, maar is inmiddels wel stabiel. De ziekenhuizen werken echter nog steeds boven hun reguliere capaciteit qua bedden en bezetting. Ook in de verzorgings- en verpleeghuissector blijft de druk hoog. Sinds het moment van registreren neemt het aantal besmettingen onder cliënten en personeel nog steeds toe. Dat staat in contrast met de min of meer positieve beelden in de ziekenhuizen en elders in de samenleving. Het gaat bij de cijfers om geregistreerde besmettingen. Zoals u weet is de testcapaciteit uitgebreid en er sinds begin april ook een drive-intestlocatie voor zorgmedewerkers.

Handhaving noodverordening

Zoals bekend, is onder de werking van de Wet veiligheidsregio's de vaststelling en de handhaving van een noodverordening opgedragen aan de voorzitter van de veiligheidsregio. De handhaving is regionaal afgestemd. Zo wordt voorkomen dat er tussen gemeenten verschillen zijn in de handhavingsstrategie. Zoals al eerder opgemerkt is er veel draagvlak onder de uit de

noodverordening voortvloeiende maatregelen en beperkingen. Dat neemt niet weg dat er overtredingen plaatsvinden waartegen al dan niet met een boete wordt opgetreden.

In de periode vanaf 2 april tot en met 3 mei zijn er in heel Twente door boa's 1013 waarschuwingen gegeven en 172 boetes opgelegd. Daarvan betrof het in de gemeente Almelo 59 waarschuwingen en 23 boetes. In ongeveer dezelfde periode heeft de politie in geheel Twente 445 boetes uitgeschreven. Dit aantal is niet gespecificeerd per gemeente.

Bij verreweg de meeste overtredingen ging het om samenscholingen van jeugd, het met meer dan het toegestane aantal mensen in een auto rijden en het niet houden van de minimale afstand van 1,5 meter.

Impact coronacrisis

Door op tijd het overleg te zoeken met onze partners en zorgaanbieders slaagt de gemeente er in de zorg en ondersteuning zo goed mogelijk te continueren waar dat nodig is, binnen de mogelijkheden die er zijn. Dit blijft gemonitord met daarbij bijzondere aandacht voor de kwetsbare gezinnen. Tegelijkertijd is het zinvol ook de kansen die de coronasituatie biedt, vast te houden. Zichtbaar is namelijk dat de omstandigheden er óók toe leiden dat sprake is van zelf- en samenredzaamheid, het voor ieder herkenbare Twentse noaberschap. Daarnaast wordt getracht met een breed pakket van landelijke en lokale maatregelen de invloed van de coronacrisis zoveel mogelijk te verkleinen: voor zzp'ers, ondernemingen en hun medewerkers, en (sport)verenigingen. Dat neemt niet weg dat de impact van de coronacrisis voor veel mensen in Almelo groot is. Of het nu gaat om kwetsbare mensen in de zorg en hun familie of om ondernemend Almelo, dat de ernstige gevolgen voelt. Naarmate het langer duurt, wordt het moeilijker en nijpender.

Nieuwe fase

We keken als samenleving en overheden uit naar een nieuw perspectief, naar een verantwoorde exitstrategie, zoals het kabinet die op 6 mei presenteerde. Daarmee begint een nieuwe fase in, die opnieuw veel van iedereen gaat vragen. De zorg voor ouderen en de meest kwetsbaren, voor elkaar en de volksgezondheid blijft voorop staan. Tegelijkertijd gaan we, ook in Almelo stapsgewijs op zoek naar een nieuw evenwicht. Het zal een flink beroep doen op ieders eigen verantwoordelijkheid en discipline. Het verlangt tegelijk ook het oppakken van de gedeelde en collectieve verantwoordelijkheid.

Een voorbeeld daarbij is hoe we in onze gemeente het buitensporten voor kinderen en jeugd in korte tijd weer hebben opgebouwd. Na de landelijke bekendmaking dat het vanaf 29 april weer was toegestaan, is hiervoor meteen de samenwerking gezocht met de besturen van de buitensportverenigingen. En het is gelukt dit op een verantwoorde manier te realiseren. Ook binnensportverenigingen vinden met hun jeugd inmiddels een plek op de buitensportcomplexen. Voor niet-jeugdleden was er afgelopen vakantieweek het aanbod van sportbuurtwerk in opdracht van de gemeente. Kinderen van 4 tot en met 12 jaar sportten op verschillende buitensportaccommodaties onder begeleiding van medewerkers van Sportbedrijf Almelo. Ruim tien andere sportaanbieders, waaronder particuliere, vroegen en kregen toestemming voor verantwoord sporten in de buitenlucht. Op dit moment is er overleg over de openstelling van de zwembaden in onze stad. Alles gebeurt binnen de mogelijkheden die er zijn waarbij bestrijding van het virus en het voorkomen van druk op de zorg voorop blijft staan en daarom volle aandacht moet houden. Ik reken er op dat de samenwerking rond het sporten als voorbeeld gaat dienen voor de andere samenwerkingen.

Binnenstad

De binnenstad gaat de komende periode een belangrijke rol spelen in het verantwoord vormgeven van de exitstrategie in Almelo. Met het oog daarop is er contact met ondernemersvereniging Centrum Almelo Aktief (CAA). Door hen is een subsidie aangevraagd en toegekend door de provincie Overijssel voor een publiekscampagne ter herintroductie van de binnenstad. Ook voeren CAA en gemeente overleg om zaken weer op verantwoorde wijze op gang te brengen. We zijn daarbij in gesprek over de aanstelling van een tijdelijke, ervaren centrumcoördinator om daar met voortvarendheid aan bij te dragen. Dit vanuit het perspectief van een goede samenwerking tussen ondernemers en gemeente. Het Ondernemersloket van de gemeente pakt hierin vanzelfsprekend eveneens haar rol. Ook andere organisaties, zoals Almelo Promotie, worden daarbij betrokken.

Ten aanzien van het specifieke vraagstuk van de openstelling van de terrassen vanaf 1 juni wordt nu een inventarisatie gemaakt. Daarbij geldt vanzelfsprekend dat we advies vragen van de hulpdiensten hoe hun operationele inzet voldoende goed geborgd kan worden. Aan de hand van de inventarisatie kunnen we dan de kaders bepalen rond de openstelling van de terrassen.

Het college en de raad ontvangen met regelmaat brieven en berichten van brancheorganisaties of belangenbehartigers van bepaalde groepen bedrijven. De inhoud van die brieven en berichten worden betrokken bij de afwegingen die regionaal en lokaal gemaakt worden.

Markt

In lijn met de noodverordening is overleg gevoerd met de Stichting Almelo Weekmarkt. Dat heeft geleid tot het collegebesluit om een tweede markt in de binnenstad in te stellen zodat alle kooplieden op verantwoorde wijze een plek kunnen vinden, ook de non-food handelaren. Gemeld wordt dat hiermee de handelaren naar tevredenheid hun zaken kunnen doen.

Aanvragen TOZO

De Regionale Organisatie Zelfstandigen (ROZ) meldt in haar laatste update rond de uitvoering van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (TOZO) dat er tot en met 7 mei 1.324 aanvragen uit Almelo zijn gekomen. In 374 gevallen is bij de aanvraag financiële nood aangegeven wat dan tot directe bevoorschotting kan leiden. Van de 1.324 aanvragen zijn er 900 afgehandeld: 770 toekenningen voor inkomensondersteuning en/of 87 toekenningen voor krediet. In 34 gevallen kon geen beroep worden gedaan op de regeling. Mede met hulp van extra personele inzet vanuit de gemeenten, waaronder ook Almelo, wil het ROZ de overige aanvragen nu zo snel mogelijk behandelen. Ondernemers van wie de aanvraag nog loopt, zijn hierover geïnformeerd. Het ROZ heeft daarbij nogmaals aangegeven dat bevoorschotting tot de mogelijkheden behoort. De TOZO eindigt eind mei.

Inmiddels is aangegeven dat er landelijk, dankzij garantstelling van de rijksoverheid, 750 miljoen beschikbaar komt voor kleinere ondernemers. Dit is de Kleine Kredieten Coronaregeling (KKC), met bedragen van 10.000 tot 50.000 voor levensvatbare bedrijven. De beoordeling en verstrekking van deze kredieten loopt via de banken.

Toekenningen NOW

Via de tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW) worden werkgevers gecompenseerd als ze te maken hebben met omzetverlies. Zodoende kunnen werkgevers hun werknemers met een vast en met een flexibel contract doorbetalen. Het UWV heeft ten aanzien van de uitvoering van de NOW gemeld dat tot 30 april in Almelo 433 toekenningen zijn gedaan, op een totaal van 3.693 toekenningen in heel Twente.

Gemeentelijke tegemoetkomingen ondernemers, stichtingen en verenigingen

Bovenop het pakket aan landelijke maatregelen, heeft het college op 6 mei tot een aantal extra maatregelen besloten. Via een raadsbrief (hiervoor aangehaald) werd u over deze maatregelen geïnformeerd. De doelstelling van het maatregelenpakket is ondernemers, stichtingen en verenigingen die het nu zwaar hebben, tegemoet te komen. Zo probeert de gemeente rekeningen versneld te betalen en kunnen ondernemers uitstel van betaling krijgen voor gemeentelijke belastingen tot 1 oktober 2020. Huurders van gemeentelijk vastgoed die het door de coronamaatregelen moeilijk hebben, kunnen uitstel van betaling krijgen en dat geldt ook voor leningen en huurkoopovereenkomsten met sport- en culturele verenigingen. Wanneer organisaties die subsidie van de gemeente ontvangen in geldproblemen komen, kunnen nog uit te betalen subsidies eerder worden uitgekeerd of worden bevoorschot. Verder heeft het college besloten dat organisaties die dit jaar een evenement gepland hadden en daarvoor al leges betaalden, dat volledige bedrag gecompenseerd krijgen.

Regelingen sportverenigingen

Het sluiten van sportclubs raakt ook de sportsector in onze gemeente. Zoals eerder met uw raad gedeeld is, kunnen sportverenigingen via het Noodloket een eenmalige tegemoetkoming van 4.000 euro aanvragen. Omdat sportverenigingen niet altijd in aanmerking komen voor de brede regelingen die het kabinet voor ondernemers heeft gesteld, komt er een specifiek steunpakket voor de sport. De 110 miljoen euro extra voor de sportsector is opgedeeld in twee delen. Er gaat 90 miljoen euro naar sportverenigingen door de huur drie maanden kwijt te schelden, over de periode 1 maart tot 1 juni 2020. Voor veel sportverenigingen is de huur de grootste kostenpost op de begroting. Het kabinet stelt 20 miljoen euro beschikbaar voor sportverenigingen met een eigen accommodatie. Per geprivatiseerde sportvereniging gaat het om een eenmalige tegemoetkoming van maximaal 2.500 euro.

Voor het verdelingsvraagstuk wordt de komende weken door het ministerie van VWS een specifieke uitkering voor gemeenten ingericht. De gemeente Almelo zal, in afstemming met het Sportbedrijf Almelo, een aanvraag indienen. Na goedkeuring hiervan zal de hoogte van het totaalbedrag voor Almelo bekend zijn en zullen wij dit vertalen naar verenigingsniveau. Samen met het Sportbedrijf Almelo, als verhuurder namens de gemeente van de binnensportaccommodaties en het zwembad, zullen we bekijken hoe we de gebruikers van die accommodaties kunnen ondersteunen nu hun leden zo lang niet hebben kunnen sporten en kantines gesloten zijn.

Gemeentelijke organisatie

Als gemeentelijke organisatie gaat het er om coronaproof te werken vanuit het motto voor stad en resultaat. Er is hiervoor de afgelopen weken ook volop geïnvesteerd in de digitale (vergader)voorzieningen en optimalisering van het gebruik daarvan. Het is merkbaar dat veel medewerkers het prettig vinden weer eens op kantoor te komen werken. Toch blijft thuiswerken nog zeker tot september als norm gelden, conform het landelijke beleid. Indien noodzakelijk kunnen medewerkers uiteraard gebruik maken van het stadhuis als werkomgeving en vergaderfaciliteit, maar altijd in overleg en met instemming van hun leidinggevende. Vanzelfsprekend worden momenteel voorbereidingen getroffen voor een coronaproof werkomgeving. Dan gaat het onder meer om de inrichting van het stadhuis als werkomgeving, onder de juiste condities, en ook om de faciliteiten die op andere plekken nodig zijn. Tevens gaat het om het goed organiseren en prioriteren van het werk. Dat geldt voor de reguliere werkzaamheden, de uitvoering, dienstverlening en de programma's, maar ook het werk in het kader van de crisisbeheersing en het vormgeven van verantwoorde exitstrategieën, samen met inwoners, ondernemers, partners en de VRT.

Tot slot

Gisteren zijn de eerste basisschoolleerlingen weer naar school en/of de opvang geweest en hebben onder meer kappers en schoonheidssalons hun deuren weer mogen openen. Spannend blijft het of de epidemie langzaam uitdooft. Neemt de druk op de zorg af? Kan er voldoende getest worden? Kunnen we voldoende meten wat de effecten zijn als de maatregelen worden afgeschaald? Het is een complexe puzzel, die we komende maanden samen stap voor stap moeten gaan leggen. De betrokkenheid en het doorzettingsvermogen van onze inwoners en ondernemers bieden daarbij vertrouwen.

Met vriendelijke groet,

Arjen Gerritsen

